

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 93a/2017

privind controlul constituționalității unor prevederi
din alineatul (3) al articolului 11
din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură

(raportul anual al Procurorului General)

CHIȘINĂU

27 iulie 2017

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 93A/2017
PRIVIND CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII UNOR PREVEDERI
DE LA ALINEATUL (3) AL ARTICOLULUI 11 DIN LEGEA NR. 3 DIN 25 FEBRUARIE 2016
CU PRIVIRE LA PROCURATURĂ
(RAPORTUL ANUAL AL PROCURORULUI GENERAL)

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI, Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 28 iunie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 iulie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La 28 iunie 2017, Procurorul General al Republicii Moldova, dl Eduard Harunjen, a adresat Curții Constituționale sesizarea pentru controlul constituționalității textului „*se audiază în plenul Parlamentului*” de la alineatul (3) al articolului 11 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură.

A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autorul sesizării, pot fi rezumate după cum urmează.

3. La 25 februarie 2016, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 3 cu privire la Procuratură.

4. Potrivit articolului 11 alineatul (3) din legea menționată *supra*, Procurorul General prezintă Parlamentului anual, până în data de 31 martie a anului în curs, un raport despre activitatea Procuraturii în anul precedent. Raportul se audiază în plenul Parlamentului, este făcut public și se plasează pe pagina web oficială a Procuraturii Generale.

5. Autorul sesizării susține că prevederile contestate, potrivit cărora raportul Procurorului General se audiază în plenul Parlamentului, încalcă principiul constituțional al separației puterilor în stat și principiul independenței procuraturii, contrar prevederilor articolelor 1 alin. (3), 6, 60 alin. (1), 66, 124 alin. (1), 125 și 125/1 alin. (1) din Constituție.

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZARII NR. 93A/2017
 PRIVIND CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII UNOR PREVEDERI
 DE LA ALINEATUL (3) AL ARTICOLULUI 11 DIN LEGEA NR. 3 DIN 25 FEBRUARIE 2016
 CU PRIVIRE LA PROCURATURĂ
 (RAPORTUL ANUAL AL PROCURORULUI GENERAL)

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 124 Procuratura

„(1) **Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești**, ce contribuie la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății și statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege.

(2) Atribuțiile Procuraturii sunt exercitate de procurori.

(3) Competențele, modul de organizare și funcționare a Procuraturii se stabilesc prin lege.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură (M.O., 2016, nr. 69-77, art. 113) sunt următoarele:

Articolul 3 Principiile de organizare și de activitate a Procuraturii și a procurorului

„(1) Procuratura își desfășoară activitatea în conformitate cu legea.

(2) Organizarea și activitatea Procuraturii sunt transparente și presupun garantarea accesului societății și al mijloacelor de informare în masă la informațiile despre această instituție, cu excepțiile prevăzute de lege și cu asigurarea respectării regimului datelor cu caracter personal.

(3) **Procuratura este independentă de puterile legislativă, executivă și judecătorească**, de orice partid politic sau organizație social-politică, precum și de oricare alte instituții, organizații sau persoane. Imixtiunea în activitatea Procuraturii este interzisă. Procuratura cooperează cu alte autorități pentru realizarea funcțiilor prevăzute de prezenta lege.

[...]”

Articolul 11 Atribuțiile Procurorului General

„[...]”

(3) Procurorul General prezintă Parlamentului anual, până în data de 31 martie a anului în curs, un raport despre activitatea Procuraturii în anul precedent. ***Raportul se audiază în plenul Parlamentului, este făcut public și se plasează pe pagina web oficială a Procuraturii Generale.***”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului (republicată în M.O., 2007, nr. 50, art. 237) sunt următoarele:

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 93A/2017
PRIVIND CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII UNOR PREVEDERI
DE LA ALINEATUL (3) AL ARTICOLULUI 11 DIN LEGEA NR. 3 DIN 25 FEBRUARIE 2016
CU PRIVIRE LA PROCURATURĂ
(RAPORTUL ANUAL AL PROCURORULUI GENERAL)

Articolul 122
Adresarea întrebărilor

„[...]”

(2) Fiecare deputat poate adresa întrebări membrilor Guvernului sau conducătorilor altor autorități ale administrației publice. Deputatul, în aceeași ședință plenară, poate adresa cel mult două întrebări.

(3) Deputații nu pot formula întrebări Președintelui Republicii Moldova, reprezentanților puterii judecătorești, autorităților administrației publice locale, precum și întrebări care:

- a) privesc probleme de interes personal;
- b) urmăresc, în exclusivitate, obținerea unei consultații juridice;
- c) *conduc la amestecul în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală;*
- d) privesc activitatea unor persoane care nu îndeplinesc funcțiile publice menționate la alin. (2).”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

9. În motivarea sesizării, autorul susține că audierea raportului Procurorului General în plenul Parlamentului constituie o imixtiune a puterii legislative în activitatea Procuraturii.

10. Autorul sesizării menționează că, deși, potrivit art. 66 lit. n) din Constituție, Parlamentul are atribuția de a iniția cercetarea și audierea oricăror chestiuni ce se referă la interesele societății, acesta nu poate interveni în activitatea oricăror instituții de stat și nu poate să exercite controlul asupra oricărei decizii a instituțiilor respective.

11. În opinia autorului sesizării, echilibrul dintre transparența și independența Procuraturii este asigurat prin obligația Procurorului General să prezinte societății și Parlamentului rapoarte publice despre activitatea Procuraturii, fără a fi însă audiate în plenul Parlamentului. Or, potrivit autorului, audierea raportului anual în plenul Parlamentului nu se rezumă doar la expunerea activităților desfășurate în perioada de raport, dar este urmată de întrebări și dezbateri.

12. De asemenea, autorul consideră că transparența activității Procuraturii este asigurată și prin audierea de către Adunarea Generală a Procurorilor a raportului anual despre activitatea Procuraturii prezentat de Procurorul General.

13. În final, autorul sesizării susține că textul de lege contestat, potrivit căruia raportul Procurorului General se audiază de către plenul Parlamentului, contravine dispozițiilor articolelor 1 alin. (3), 6, 60 alin. (1), 66, 124 alin. (1), 125 și 125/1 alin. (1) din Constituție.

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZARII NR. 93A/2017
PRIVIND CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII UNOR PREVEDERI
DE LA ALINEATUL (3) AL ARTICOLULUI 11 DIN LEGEA NR. 3 DIN 25 FEBRUARIE 2016
CU PRIVIRE LA PROCURATURĂ
(RAPORTUL ANUAL AL PROCURORULUI GENERAL)

B. Aprecierea Curții

14. Examinând sesizarea sub aspectul admisibilității, Curtea constată următoarele.

15. Curtea reține că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor.

16. Curtea menționează că articolele 25 lit. f) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. f) din Codul jurisdicției constituționale abilitază Procurorul General cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

17. Curtea menționează că obiectul controlului constituționalității îl constituie textul „*se audiază în plenul Parlamentului*” din alineatul (3) al articolului 11 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură.

18. Curtea observă că autorul sesizării, invocând încălcarea articolelor 1 alin. (3), 6, 60 alin. (1), 66, 124 alin. (1), 125 și 125/1 din Constituție, a pretins, în esență, că prevederile contestate contravin principiului constituțional al separației puterilor în stat și principiului independenței Procuraturii.

19. Curtea reține că, potrivit art. 124 alin. (1) din Constituție, Procuratura **este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești**, ce contribuie la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății și statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege.

20. În același timp, Legea cu privire la Procuratură stabilește principiile de organizare și de activitate ale Procuraturii și procurorului. Astfel, potrivit art. 3 alin. (3) din legea menționată, Procuratura este independentă de puterile legislativă, executivă și judecătorească, de orice partid politic sau organizație social-politică, precum și de oricare alte instituții, organizații sau persoane. Imixtiunea în activitatea Procuraturii este interzisă. Procuratura cooperează cu alte autorități pentru realizarea funcțiilor prevăzute de prezenta lege.

21. Curtea reține că o serie de instrumente juridice internaționale au consfințit și au dezvoltat principiul independenței procurorilor.

22. Astfel, conform Linilor directoare ale ONU privind rolul procurorilor, statele membre trebuie să se asigure că **procurorii sunt capabili să își exercite atribuțiile profesionale, fără nicio intimidare, impediment, hărțuire, ingerințe necorespunzătoare** sau expunerea nejustificată la răspundere civilă, penală sau de altă natură.

23. Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei în Recomandarea (2000)19 privind rolul urmării penale în justiția penală a reliefat că:

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 93A/2017
PRIVIND CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII UNOR PREVEDERI
DE LA ALINEATUL (3) AL ARTICOLULUI 11 DIN LEGEA NR. 3 DIN 25 FEBRUARIE 2016
CU PRIVIRE LA PROCURATURĂ
(RAPORTUL ANUAL AL PROCURORULUI GENERAL)

„Statele trebuie să ia măsuri corespunzătoare astfel încât procurorii să-și poată îndeplini atribuțiile fără ingerințe nejustificate sau fără a fi expuși unei responsabilități nejustificate penale, civile sau de altă natură”.

24. În același timp, Recomandarea (2000)19 în pct. 11 teza a doua stabilește că **procurorul trebuie să dea socoteală în mod periodic și public asupra tuturor activităților sale și mai ales asupra celor prioritare.**

25. În Raportul explicativ la Recomandarea (2000)19 se menționează că aceste rapoarte periodice sunt necesare pentru asigurarea transparenței activității procuraturii, dat fiind faptul că acest organ activează în numele societății. Ele pot fi prezentate publicului fie prin intermediul mijloacelor mass-media, în formă de rapoarte publicate sau în fața unui organ electiv și pot include statistici privind activitatea exercitată, scopurile atinse, modul în care a fost implementată politica penală, sumele cheltuite din banii publici, precum și stabilirea priorităților pentru viitor.

26. În același context, și Comisia de la Veneția a menționat în Raportul „Privind standardele europene referitoare la independența sistemului judiciar: Partea II – Organele de urmărire penală” CDL-AD(2010)040 că:

„44. Unele instrumente specifice de responsabilitate par a fi necesare în special în cazurile în care Procuratura este independentă. **Prezentarea de rapoarte publice de către Procurorul General ar putea fi un astfel de instrument. Prezentarea unor astfel de rapoarte către Parlament sau către autoritatea executivă ar putea depinde de cadrul legal în vigoare, precum și de tradițiile naționale. [...]**”

27. De asemenea, în jurisprudența sa Curtea a subliniat că **singura cale legală de discutare în Parlament a activității [...] procuraturii este examinarea [...] raportului** despre starea legalității și ordinii de drept din țară, precum și despre măsurile întreprinse pentru redresarea ei, prezentat anual Parlamentului de către Procurorul General [...] (HCC nr. 29 din 23 septembrie 2013, §90).

28. În acest sens, Comisia de la Veneția a afirmat în Opinia sa asupra proiectului de lege cu privire la Procuratura Generală a Ucrainei că, ținând cont de importanța asigurării independenței sau a autonomiei procuraturii, ar fi de dorit ca să se pună un accent mai mare asupra faptului că obligația de raportare a Procuraturii Generale către Rada Supremă **trebuie să aibă un caracter general, fără a se oferi detalii despre cazurile individuale** (CDL-AD(2013)025, §46).

29. Totodată, Curtea observă că, deși Parlamentul are competența de a audia raportul Procurorului General, potrivit dispozițiilor art. 122 alin. (3) din Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, deputații **nu pot formula întrebări care conduc la amestecul în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală.** Astfel, responsabilitatea Procuraturii în fața Parlamentului în cauze individuale cu privire la decizii de urmărire sau neurmărire penală este exclusă.

30. Mai mult, în Hotărârea nr. 29 din 23 septembrie 2013, Curtea a subliniat că orice dispoziție regulamentară care implică posibilitatea citării

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZARII NR. 93A/2017
PRIVIND CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII UNOR PREVEDERI
DE LA ALINEATUL (3) AL ARTICOLULUI 11 DIN LEGEA NR. 3 DIN 25 FEBRUARIE 2016
CU PRIVIRE LA PROCURATURĂ
(RAPORTUL ANUAL AL PROCURORULUI GENERAL)

unui judecător, procuror în fața unei comisii parlamentare de anchetă încalcă evident dispozițiile constituționale care statuează separația puterilor în stat, independența judecătorilor și procurorilor și supunerea lor numai legii.

31. Prin urmare, având în vedere că raportul anual al Procurorului are un caracter general, care nu oferă detalii despre cazurile individuale aflate pe rol, Curtea nu poate reține alegațiile autorului sesizării, potrivit cărora audierea raportului în plenul Parlamentului constituie o ingerință în activitatea Procuraturii.

32. În contextul celor menționate *supra*, Curtea reține că sesizarea nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea Procurorului General al Republicii Moldova, dl Eduard Harunjen, privind controlul constituționalității textului „*se audiază în plenul Parlamentului*” de la alineatul (3) al articolului 11 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Chișinău, 27 iulie 2017
DCC nr. 71
Dosarul nr. 93a/2017